

Brüssel, 26.1.2016
COM(2016) 21 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**milles käsitletakse aktsepteeritud kapitali määratluse asjakohasuse läbivaatamist
vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklile 517**

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS.....	3
2. AKTSEPTEERITUD KAPITALI JA OMAVAHENDITE VAHE.....	3
3. AKTSEPTEERITUD KAPITALI MÕISTE KOHALDAMISE ULATUS.....	4
4. AKTSEPTEERITUD KAPITALI MÕISTE ASJAKOHASUS	5
5. KOKKUVÕTE.....	5

1. SISSEJUHATUS

Kapitalinõuded, mida kohaldatakse piiratud investeerimisteenuseid osutatavate investeerimisühingute suhtes, krediitdiasutuse või investeerimisühingu finantssektorivälise olulise osaluse usaldatavuskäsitlus ning krediitdiasutuste ja investeerimisühingute riskide kontsentreerumise määratlus ja selle piirmäärad põhinesid kuni 31. detsembrini 2013 omavahendite mõistel¹.

Omavahendite määratluse asemel kasutatakse alates 1. jaanuarist 2014 aktsepteeritud kapitali nende eespool nimetatud valdkondade puhul, mille suhtes kohaldatakse 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 575/2013 (krediitdiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta, edaspidi ka „kapitalinõuete määrus”).

Aktsepteeritud kapitali mõiste võeti kasutusele ilma mõjuhinnaangut koostamata. Seepärast kehtib uue korra rakendamisel kolmeaastane üleminekuperiood (lõpeb 31. detsembril 2016)² ja enne korra täielikku rakendamist vaadatakse see läbi.

Käesoleva aruandega täidetakse kapitalinõuete määruse artiklist 517 tulenevat kohustust, mille kohaselt vaatab komisjon läbi kapitalinõuete määruse II osa III jaotise ja IV osa kohaldamisel kasutatud aktsepteeritud kapitali määratluse sobivuse, esitab selle kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning esitab vajaduse korral seadusandliku ettepaneku.

Aruanne tugineb Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) ja riikide pädevate asutuste koostöös 17. veebruaril 2015 avaldatud arvamusele³.

2. AKTSEPTEERITUD KAPITALI JA OMAVAHENDITE VAHE

Selleks et kohaldada kapitalinõuete määruse II osa III jaotist, IV osa ja artiklit 97, on artikli 4 lõike 1 punktiga 71 loodud uus kapitalibaas, nn aktsepteeritud kapital.

Kõnealuse artikli kohaselt on aktsepteeritud kapital esimese ja teise taseme omavahendite summa. Aktsepteeritud kapitalina kajastatud teise taseme omavahendite summa ei tohi üleminekuperioodi lõpus siiski ületada ühte kolmandikku esimese taseme omavahenditest⁴.

Aktsepteeritud kapitali mõiste on omavahendite mõistest kitsam, kuna teise taseme omavahenditesse kuuluvaid neid instrumente, mis ületavad ühe kolmandiku künnist, ei saa kajastada aktsepteeritud kapitalina⁵.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 (krediitdiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1)) artikli 4 lõike 1 punkt 118.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 (krediitdiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1)) artikkel 494.

³ EBA arvamus, mis käsitleb aktsepteeritud kapitali määratluse asjakohasuse läbivaatamist vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklile 517, 17. veebruar 2015.

⁴ Aktsepteeritud kapitali määratlust kasutatakse olulise osaluse arvutamisel muudest juhtudest veidi erinevalt.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 (krediitdiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1)) artikli 4 lõike 1 punkt 71.

Teise taseme omavahendite arvamine omavahendite hulka ei ole seevastu piiratud ja viimased võrduvad esimese ja teise taseme omavahendite summaga⁶.

„Aktsepteeritud kapital” võeti kapitalinõuete määruks kasutusele, et piirata krediitiasutuste ja investeerimisühingute stiimuleid vähendada regulatiivseid piiranguid, emiteerides ainult teise taseme omavahenditesse kuuluvaid instrumente (st täiendavad teise taseme omavahendid võimaldaksid krediitiasutustel ja investeerimisühingutel suurendada riskipositsioone vastaspoolte suhtes või oma oluliste osaluste mahtu lihtsamalt kui esimese taseme omavahenditesse kuuluvate instrumentide emiteerimine).

Teise taseme omavahendite kvaliteet on teatavasti esimese taseme omavahendite omast madalam. Kui esimese taseme omavahendeid saab kasutada kahjude katmiseks tegevuse jätkuvuse korral, saab teise taseme omavahendeid kasutada kahju katmiseks ainult tegevuse katkemise korral.

3. AKTSEPTEERITUD KAPITALI MÕISTE KOHALDAMISE ULATUS

Alates 1. jaanuarist 2014 on kasutatud aktsepteeritud kapitali mõistet kapitalibaasina järgmistel eesmärkidel.

1. *usaldatavuskäsitluse kindlaksmääramine finantssektoriväliste oluliste osaluste puhul.* Uue korra alusel on kapitalinõuete määruks artiklis 89 sätestatud, et pädevad asutused kohaldavad seoses oluliste osalustega finantssektorivälistes ettevõtjates ühte kahest usaldatavuskäsitlusest:
 - kehtestada, et i) ükski oluline osalus ei tohi ületada 15 % krediitiasutuse või investeerimisühingu *aktsepteeritud kapitalist* ja et ii) oluliste osaluste portfelli kogusumma ei tohi ületada 60 % krediitiasutuse või investeerimisühingu *aktsepteeritud kapitalist*;
 - kohaldada riskikaalu 1 250 % summade suhtes, mis ületavad 15 % ja 60 % künniseid.
2. *piiratud investeerimisteenustega investeerimisühingute kapitalinõuete kindlaksmääramine.* Kapitalinõuete määruks artikli 95 lõikes 1, artikli 96 lõikes 1 ja artikli 4 lõike 1 punkti 2 alapunktis c osutatud investeerimisühingutel peab *aktsepteeritud kapital* moodustama vähemalt ühe neljandiku eelmise aasta püsivatest üldkuludest, nagu sätestatud kapitalinõuete määruks artiklis 97.
3. *riskide kontsentreerumise määratlemine.* Kapitalinõuete määruks artikli 392 kohaselt võrdub riskide kontsentreerumise korral krediitiasutuse või investeerimisühingu riskipositsioon ühe vastaspoolte suhtes 10 %-ga või ületab 10 % panga *aktsepteeritud kapitalist*.
4. *krediitiasutuse või investeerimisühingu ühe vastaspoolte suhtes oleva riskipositsiooni maksimumsumma kindlaksmääramine.* Kapitalinõuete määruks artiklis 395 kohaselt ei tohi krediitiasutuse või investeerimisühingu riskipositsioon ühe vastaspoolte suhtes ületada 25 % tema *aktsepteeritud kapitalist* (kui ei ole teisiti märgitud).

Vastavalt kapitalinõuete määruks artiklile 494 kohaldatakse aktsepteeritud kapitali mõiste rakendamise suhtes kolmeaastast üleminekukorda, mis algas 2014. aastal. Kui 2014. aastal

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 (krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1)) artikli 4 lõike 1 punkt 118.

võisid krediidasutused ja investeerimisühingud veel kajastada teise taseme omavahendeid aktsepteeritud kapitalina kuni 100 % ulatuses esimese taseme omavahenditest, siis 2015. aastal võivad nad seda teha kuni 75 % ja 2016. aastal kuni 50 % ulatuses.

Pärast üleminekuperioodi lõppu piiratakse ELi süsteemiga teise taseme omavahendite summat, mida saab kajastada aktsepteeritud kapitalina, ühe kolmandikuni esimese taseme omavahenditest, ühtlustades liidu nõudeid hiljuti avaldatud Baseli standarditega riskide kontsentreerumise kohta, mille alusel ei võeta teise taseme omavahendeid riskide kontsentreerumist käsitleva korra kohaldamisel arvesse⁷.

4. AKTSEPTEERITUD KAPITALI MÕISTE ASJAKOHASUS

Konsulteeritud on EBA ja riikide pädevate asutustega, et koguda teavet uue korra mõju kohta krediidasutustele ja investeerimisühingutele. „Aktsepteeritud kapitali” kohaldamise esimesel aastal saadud kogemuse põhjal ei ole erilisi probleeme avastatud. EBA märkis oma arvamuses, et tema teada ei ole krediidasutused ega investeerimisühingud andnud teada mõiste kasutamisega seotud probleemidest, samuti ei ole teada empiirilisi tõendeid, mille alusel saaks järeldada, et riskide kontsentreerumise korra uuel rangemal kapitalibaasil oleks krediidasutuste ja investeerimisühingute riskipositsioonile märkimisväärne negatiivne mõju.

Hindamistulemused põhinevad siiski senisel vähesel kogemusel. Uut süsteemi on kohaldatud alates 2014. aastast, kuid täielikult kohaldub see alles 2016. aastal.

Põhjalikke andmeid saab koguda alles üleminekuperioodi lõpus.

5. KOKKUVÕTE

Praeguse teabe analüüs ei ole paljastanud olulisi probleeme, mis võivad kapitalinõuete määruse II osa III jaotise, IV osa ja artikli 97 kohaldamisel panna kahtluse alla aktsepteeritud kapitali määratluse kasutamise asjakohasuse.

Seega ei tundu praegu olevat vaja kehtiva süsteemi muutmiseks õigusakti ettepanekut esitada.

Komisjon koos EBAGA siiski jätkuvalt jälgib uue korra kohaldamist ja analüüsib kogutud andmete alusel, kas aktsepteeritud kapitali määratlus tuleks säilitada.

Üleminekuperioodil pädevate asutuste poolt aktsepteeritud kapitali määratluse rakendamisel saadud kogemus aitab komisjonil kaaluda, kas oleks vaja praegust süsteemi muuta.

⁷ BCBS, *Supervisory framework for measuring and controlling large exposures*, 2014. aasta aprill, kättesaadav aadressil <http://www.bis.org/publ/bcbs283.pdf>.